

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΞΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΩΣ ΕΝΑΓΟΝΤΟΣ

Δημήτριος Ε. Κλούρας
Δικηγόρος

Α.- Ως είθισται, ο εκάστοτε μηνυτής μαζί με την υποβολή τής μηνύσεως –εγκλήσεώς του, δηλώνει και παράσταση πολιτικής αγωγής, λόγω ηθικής βλάβης, για ένα μικρό – συμβολικό ποσό, επιφυλασσόμενος να διεκδικήσει το υπόλοιπο και πολύ μεγαλύτερο ποσό τής χρηματικής ικανοποίησεως και τής αποζημιώσεώς του από το αρμόδιο αστικό δικαστήριο. Όπως, επίσης, είθισται στην Ελλάδα, από την υποβολή μίας μηνύσεως – εγκλήσεως, μέχρι την παραπομπή τού κατηγορουμένου και την οριστική εκδίκαση μίας υποθέσεως σε πρώτο βαθμό, μεσολαβούν αρκετά έτη και πολλές αναβολές εκδικάσεως τής εκάστοτε υποθέσεως. Σε αρκετές δε περιπτώσεις ο μηνυτής και πολιτικώς ενάγων, για διάφορους λόγους (π.χ. οικονομική αδυναμία, αμέλεια, αδιαφορία για την προσωπική αποζημίωση του και ενδιαφέρον μόνο για την καταδίκη τού κατηγορουμένου), δεν ασκεί εμπροθέσμως την κύρια αγωγή του κατά τού κατηγορουμένου, με αποτέλεσμα να παραγράφεται η αγωγική αξίωσή του, ως προς το ποσό, το οποίο έχει επιφυλαχθεί να διεκδικήσει ενώπιον τού αρμόδιου αστικού δικαστηρίου (μόνο ως προς αυτό).

Στα πλαίσια αυτά, αποτελεί συνήθη πρακτική πολλών συνηγόρων υπερασπίσεως να ζητούν από το Δικαστήριο την αποβολή τού πολιτικώς ενάγοντος με το επιχείρημα, ότι παρεγράφη η αγωγική αξίωσή του και ότι ως εκ τούτου δεν δικαιούται να παρίσταται ενώπιον τού δικαστηρίου με αυτήν την ιδιότητα και να ασκεί τα αντίστοιχα δικαιώματα. Παράλληλα, επικαλούνται και το επιχείρημα, ότι ο μηνυτής – πολιτικώς ενάγων, παρέλειπε κατά τις αλληπάλληλες αναβολές εκδικάσεως τής υποθέσεως να δηλώνει παράσταση πολιτικής αγωγής.

Η εν λόγω πρακτική και τα αντίστοιχα επιχειρήματα είναι παντελώς εσφαλμένα και πολύ περισσότερο είναι εσφαλμένη όποια τυχόν απόφαση δικαστηρίου κάνει δεκτές σχετικές ενστάσεις και επιχειρήματα.

Ο λόγος είναι ο ακόλουθος:

Β.- Σύμφωνα με το άρθρο 261 τού Α.Κ., «Την παραγραφή διακόπτει η έγερση της αγωγής. Η παραγραφή που διακόπηκε με τον τρόπο αυτό αρχίζει και πάλι από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου». Τέτοιες διαδικαστικές πράξεις είναι η υποβολή υπομνημάτων και αιτημάτων, η γνωστοποίηση

μαρτύρων στον κατηγορούμενο, η έκδοση βουλευμάτων ή διατάξεων, οι αποφάσεις τών δικαστηρίων, με τις οποίες αναβάλλουν την εκδίκαση μίας υποθέσεως, κλπ. Κάθε τέτοια διαδικαστική πράξη διακόπτει την παραγραφή τής αξιώσεως, την οποία είχε εγείρει ο μηνυτής προδικαστικά, ήτοι ταυτοχρόνως με την υποβολή τής μηνύσεως – εγκλήσεώς του, ως προς το συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, το οποίο ανέφερε στη σχετική δήλωσή του, όσο μικρό και εάν ήταν αυτό. Ως εκ τούτου, ενώ δύναται να παραγραφεί η κύρια αγωγική αξίωση τού μηνυτή, εάν αυτός δεν ασκήσει εμπροθέσμως ενώπιον του αρμοδίου αστικού δικαστηρίου τη σχετική αγωγή του, ωστόσο δεν παραγράφεται η επιμέρους αξίωση, την οποία είχε εγείρει προδικαστικώς, με την υποβολή τής μηνύσεως – εγκλήσεώς του, όσο μικρή και εάν είναι αυτή. Ειδικότερα:

1. Ναι μεν η μη εμπρόθεσμη άσκηση αγωγής από τον μηνυτή συνεπάγεται την παραγραφή τής κύριας αγωγικής αξιώσεώς του, πλην όμως δεν συνεπάγεται και την παραγραφή τής αξιώσεώς του, ως προς το ελάχιστο – συμβολικό ποσό, το οποίο είχε αναφέρει στη δήλωση παραστάσεώς του, ως πολιτικώς ενάγοντος, ταυτοχρόνως με την κατάθεση της μηνύσεως – εγκλήσεώς του. Πρακτικώς και ουσιαστικώς, η συγκεκριμένη αξίωση δεν παραγράφεται, διότι από την έγερσή της, η οποία γίνεται με την κατάθεση τής μηνύσεως – εγκλήσεως, η παραγραφή διακόπτεται από αλληπάλληλες διαδικαστικές πράξεις, τόσο των αρμοδίων οργάνων της Δικαιοσύνης, όσο και τών διαδίκων, όπως, για παράδειγμα, η κίνηση τής προκαταρκτικής εξετάσεως, η άσκηση ποινικής διώξεως, η κατάθεση τού μηνυτή, το απολογητικό υπόμνημα τού κατηγορουμένου, η έκδοση παραπεμπτικού βουλευματος, οι διατάξεις εισαγγελέων και ανακριτών, η απόφαση τού δικαστηρίου, με την οποία αναβάλλεται η εκδίκαση τής υποθέσεως, κλπ. Για το λόγο αυτό, η αγωγική αξίωση τού μηνυτή, την οποία εγείρει, κατά κανόνα, ταυτοχρόνως με την υποβολή τής μηνύσεως – εγκλήσεώς του, δηλώνοντας παράσταση πολιτικής αγωγής, έστω και εάν αυτή η αξίωση αφορά το ελάχιστο δυνατό χρηματικό ποσό, το μεν δεν παραγράφεται, το δε τού δίνει το δικαίωμα να παρασταθεί στο ακροατήριο τού δικαστηρίου, ως πολιτικώς ενάγων,

ΜΕΛΕΤΗ

ασκώντας τα σχετικά δικαιώματα (βλ. ΤριμΠλημΑθ 54038/2008 και ΤριμΕφΑθ 1891/2009).

2. Η αναβολή εκδικάσεως μίας υποθέσεως συνιστά διαδικαστική πράξη τού Δικαστηρίου. Ως εκ τούτου, διακόπτει την παραγραφή τής αξιώσεως, την οποία είχε εγείρει προδικαστικώς ο μηνυτής, συνήθως με την υποβολή τής μηνύσεως – εγκλήσεώς του και τη σχετική δήλωσή του για παράσταση πολιτικής αγωγής, με επιφύλαξη. Εν ολίγοις, ουδεμία δυσμενή έννομη συνέπεια έχει, ως προς το ζήτημα τής παραγραφής τής αγωγικής αξιώσεως τού μηνυτή, η τυχόν παράλειψή του να επαναλάβει τη δήλωση παραστάσεως πολιτικής αγωγής ενώπιον τού δικαστηρίου, πριν αυτό αποφασίσει την

αναβολή εκδικάσεως τής υποθέσεως, όσες αναβολές και εάν δοθούν. Στην πράξη δε, ο μηνυτής επαναλαμβάνει προφορικώς τη σχετική δήλωσή του, πλην όμως, όταν το δικαστήριο αποφασίζει την αναβολή εκδικάσεως τής υποθέσεως, αυτή η δήλωση, κατά κανόνα, δεν καταγράφεται σε δικαστικό πρακτικό. Η μη καταγραφή τής δηλώσεως σε δικαστικό πρακτικό, καίτοι τυπικώς εσφαλμένη, οφείλεται, προφανώς, στο γεγονός, ότι δεν επηρεάζει δυσμενώς τα δικαιώματα τού πολιτικώς ενάγοντος, διότι, ούτως ή άλλως, η απόφαση τής αναβολής, ως διαδικαστική πράξη τού δικαστηρίου, διακόπτει κάθε τυχόν παραγραφή τής αξιώσεώς του.

* * * * *